

Adalimumab (Humira®)

Bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa

Uw behandelend arts en/of IBD verpleegkundige heeft met u gesproken over het gebruik van Adalimumab (Humira®). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Hebt u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van ziekte van Crohn en chronische ontsteking van de dikke darm (colitis ulcerosa) is niet bekend.

Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar deze kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Adalimumab behoort tot de relatief nieuwe (zogenaamde biologische) middelen tegen de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. Hoewel de precieze oorzaak van de ziekte van Crohn niet bekend is, wordt met patiënten met de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa in de darm een verhoogde hoeveelheid van het ontstekings-eiwit tumor necrosis factor (TNF) gevonden. Dit eiwit speelt een rol bij het ontstaan en in stand houden van de ontsteking van het darmslijmvlies. Adalimumab is een antilichaam tegen TNF dat gemaakt is van menselijke eiwitten. Adalimumab blokkeert de effecten van TNF. Daardoor wordt de ontsteking in de darm geremd en nemen de klachten (zoals diarree en buikpijn) af. Ook voelen veel patiënten zich over het algemeen minder moe en kunnen zij beter functioneren in het dagelijks leven. Het effect van Adalimumab treedt over

het algemeen snel op, dat wil zeggen binnen enkele weken.

Voorzorgsmaatregelen

Voordat u start met Adalimumab is het van belang om sluimerende of actieve infecties uit te sluiten dan wel te behandelen. Tuberculose is een infectie die zich soms jarenlang ongemerkt in de longen ophoudt zonder problemen te geven. Het immuunsysteem houdt de bacteriën dan onder controle. Het gebruik van Adalimumab kan ertoe leiden dat de infectie actief wordt. Daarom zult u voor het starten met de behandeling op tuberculose onderzocht worden. Ook Hepatitis B en C kunnen worden gecontroleerd, evenals HIV besmetting. Het is belangrijk dat u zelf let op andere bronnen en/of algemene verschijnselen van infecties. Klachten die hierbij kunnen passen zijn:

- gezwollen lymfeklieren
- aanhoudend hoesten
- plotseling gewichtsverlies
- koorts

Het is tevens belangrijk dat u let op andere bronnen van infecties zoals wonden of problemen met het gebit. Als u een infectie vermoedt, meld dit dan aan uw behandelende arts of verpleegkundige.

Almelo

Zilvermeeuw 1
 Postbus 7600
 7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
 Postbus 546
 7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Gebruik en doseringen

Adalimumab wordt één keer per twee weken via onderhuidse injecties gegeven. In de eerste vier weken wordt Adalimumab in een hogere startdosering gegeven. Dit kan verschillen per patient.

Na deze periode is de gebruikelijke dosering 40mg per twee weken. De injectie wordt door uzelf toegediend of eventueel door uw naaste. U ontvangt instructies van een verpleegkundige over de injectietechniek. Hoewel het misschien een eng idee is, valt het zelf spuiten in de praktijk mee en is het goed te leren. Wanneer u hulp van iemand anders krijgt bij het injecteren, is het noodzakelijk dat deze persoon eveneens getraind is.

U dient Adalimumab in de koelkast te bewaren.

Na verloop van tijd kan de werkzaamheid van Adalimumab afnemen en is het soms nodig om de injectie wekelijks te geven. Adalimumab wordt soms als enige middel tegen colitis ulcerosa gebruikt, maar kan ook worden gecombineerd met andere afweeronderdrukkende middelen (azathioprine/ 6-mercaptopurine) of andere middelen tegen colitis ulcerosa. De combinatie van meerdere geneesmiddelen is vaak effectiever en zorgt voor minder afweerreacties op Adalimumab en minder antistofvorming tegen Adalimumab.

Interacties met andere geneesmiddelen

TNF-blokkerende middelen kunnen voor zover bekend veilig worden gebruikt naast andere geneesmiddelen (behalve Anakinra en Abatacept). De combinatie met andere afweeronderdrukkende medicijnen geeft een verhoogde kans op infecties. Overleg bij twijfel met uw arts.

Bijwerkingen

Zeldzame bijwerkingen zijn onder andere zenuwaandoeningen en hartproblemen. Neem

daarom contact op met uw behandelend arts als u een van de volgende klachten ontwikkelt:

- allergische reacties, zoals huiduitslag en jeuk
- moeilijkheden met lopen
- verminderd gevoel of tintelingen in de ledematen
- wazig zien en pijnlijke ogen
- kortademigheid
- gezwollen voeten.

Zwangerschap

Tot zover bekend lijkt het gebruik van Adalimumab gedurende de zwangerschap veilig te zijn. Adalimumab gaat echter over in het kind. Om het kind zonder Adalimumab geboren te laten worden kan Adalimumab in week 24 onderbroken worden. Vaak geldt dat opvlamming van de ziekte meer risico's met zich meebrengt in de zwangerschap, dan het gebruik van Adalimumab. Overleg met uw arts wanneer u een zwangerschapswens hebt of zwanger bent en Adalimumab gebruikt.

Borstvoeding

Adalimumab gaat over in de borstvoeding. In het algemeen wordt geadviseerd om geen borstvoeding te geven. Overigens zijn tot nu toe geen schadelijke gevolgen gevonden bij kinderen die borstvoeding gebruikten. Overleg met uw arts over het geven van borstvoeding tijdens Adalimumab gebruik.

Autorijden

TNF blokkerende middelen geven geen sufheid of slaperigheid. U mag gewoon autorijden of apparaten bedienen gedurende de behandeling.

Vaccinaties

De grieprik en hepatitisvaccinatie zijn veilig tijdens de behandeling met TNF blokkerende middelen. Over andere vaccinaties tijdens behandeling is weinig bekend. Vaccinaties met verzwakte levende vaccins, zoals gele koorts of BCG moeten vermeden worden

tijdens het gebruik van Adalimumab. Overleg met uw arts als u gevaccineerd moet worden.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, neem dan contact op met uw verpleegkundige. U kunt bellen naar het MDL-centrum, telefoonnummer 088 708 70 70.

Spuitinstructie

Voorgevulde pen

Benodigde materialen

- Medicatieoverzicht
- Voorgevulde Humira pen
- Naaldencontainer
- Afvalzakje

Werkwijze

- Haal de voorgevulde pen 10 minuten voor de inspuiting uit de koelkast.
- Zorg voor een rustige omgeving.
- Controleer op het medicatieoverzicht de datum van injecteren.
- Controleer bij de Humira voorgevulde pen de houdbaarheidsdatum en dosering.
- Was uw handen.
- Bepaal de prikplaats.

- Reinig de huid op de gekozen injectieplaats met behulp van bijgeleverd alcoholgaasje. Raak de ontsmette huid niet meer aan voor de inspuiting.
- Verwijder eerst de grijze dop en vervolgens de bordeaux dop. Pas op; druk niet op de bordeaux activeringsknop voordat de pen goed op de huid is geplaatst.
- Neem de schoongemaakte huid in een plooi vast en plaats, met de andere hand, de voorgevulde pen in een rechte hoek (90 graden) op de huid, zodanig dat u het venster kunt zien.
- Duw op de bordeaux knop en hoor een luide "klik".
- Blijf duwen en tel 10 seconden
- De injectie is klaar als de gele indicator volledig zichtbaar is en niet meer beweegt.
- Trek daarna de voorgevulde pen rechttop van de injectieplaats.
- Druk een gaasje gedurende 10 seconden op de injectieplaats totdat het eventuele bloeden is gestopt. Wrijf niet op de injectieplaats, breng eventueel een pleister aan.
- Gebruik de voorgevulde pen nooit opnieuw!
- Gooi, na het injecteren, de gebruikte voorgevulde pen direct in de speciale container.

Voorgevulde injectiespuit

Benodigde materialen

- Medicatieoverzicht
- Voorgevulde injectiespuit
- Naaldencontainer
- Afvalzakje

Werkwijze

- Haal de Humira voorgevulde injectiespuit 10 minuten voor de inspuiting uit de koelkast.
- Zorg voor een rustige omgeving.
- Controleer op het medicatieoverzicht de datum van injecteren.
- Controleer bij de Humira voorgevulde injectiespuit de houdbaarheidsdatum en dosering.
- Was uw handen.
- Bepaal de prikplaats.

- Reinig de huid op de gekozen injectieplaats met behulp van bijgeleverd alcoholgaasje. Raak de ontsmette huid niet meer aan voor de inspuiting.
- Haal de dop van de naald van de injectiespuit en raak de naald vooral niet aan. De naald mag nergens mee in aanraking komen.
- Neem de schoongemaakte huid in een plooi vast en plaats, met de andere hand, de naald in een hoek van 45 graden ten opzichte van de inspuitingsplaats op de huid.
- Breng met een snelle korte beweging de naald helemaal in de huid.
- Laat de huid met de andere hand los.
- Spuit uw geneesmiddel traag in: tel 20-30 seconden om de spuit leeg te maken.
- Als de injectiespuit leeg is, trekt u de naald uit de huid, in dezelfde hoek van 45 graden.
- Druk een gaasje gedurende 10 seconden op de injectieplaats totdat het eventuele bloeden is gestopt. Wrijf niet op de injectieplaats, breng eventueel een pleister aan.
- Gebruik de voorgevulde injectiespuit nooit opnieuw.
- Gooi, na het injecteren, de gebruikte voorgevulde injectiespuit direct in de speciale container.